

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Dalilou Marečkovou v právní věci žalobce **P. H.**, nar. x, státní příslušnost Ukrajina, t. č. bytem x zastoupeného JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou, sídlem Veleslavínova 55/12, 301 00 Plzeň, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 9. 2013, č. j. OAM-231/LE-BE02-ZA14-2013,

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Ustavené zástupkyni žalobce JUDr. Anně Doležalové, MBA, advokátce, sídlem Plzeň – Vnitřní Město, Veleslavínova 55/12, PSČ 301 00, se přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 6.800 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se žalobou podanou dne 18. 9. 2013 a doplněnou podáním ze dne 11. 10. 2013 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 9. 2013, č. j. OAM-231/LE-BE02-ZA14-2013, (dále jen „napadené rozhodnutí“), a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V žalobních bodech vytkl žalovanému, že o žádosti žalobce o udělení mezinárodní

ochrany neměl rozhodovat jako o zjevně nedůvodné, neboť žalobce v této žádosti uvedl důvody významné z azylového hlediska. Úsudek žalovaného o zjevné nedůvodnosti žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl následkem zcela nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Žalobce zopakoval, že v zemi svého původu spolu s další osobou provozoval podnikatelskou činnost, avšak neznámé osoby po nich vyžadovaly zaplacení „výpalného“, a to za použití výhrůžek i násilí. Žalobce nato vycestoval z obav z dalšího násilného jednání těchto osob. Odtud podle žalobce vyplývá, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany, protože původcem vážné újmy, která je důvodem pro její udělení, mohou být i soukromé osoby. Mimoto psychický i fyzický nátlak vyvíjený těmito osobami na žalobce lze považovat i za nelidské a ponižující zacházení. Oproti žalovanému má žalobce za to, že státní orgány země jeho původu nejsou schopny poskytnout mu pomoc. Ostatně žalobce se obrátil na tamní policii, která však zůstala nečinná. Své obtíže by žalobce nemohl odklidit, ani kdyby se přestěhoval v rámci země svého původu, protože občané Ukrajiny podléhají povinnosti ohlásit místo nového bydliště, a proto by pro osoby, které jej ohrožují, nebylo obtížné zjistit, kde se žalobce zdržuje.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě popřel, že by si snad neopatřil pro vydání žalobou napadeného rozhodnutí dostatečné podklady. Žalobce v řízení před žalovaným skutkově netvrdil nic, co by svědčilo o tom, že by byl v zemi svého původu ohrožen pronásledováním z důvodů azylově významných. Obava z vymahačů „výpalného“ není způsobila založit žádný z důvodů pro udělení azylu. Totéž platí pro úsilí o legalizaci pobytu žalobce v tuzemsku. Skutková tvrzení žalobce vylučují spor se státními orgány země jeho původu, nýbrž ukazují na spor soukromých osob. Nebyl-li žalobce spokojen s činností orgánů tamní policie, mohl se podle zjištění žalovaného obrátit se stížností na veřejného ochránce práv na Ukrajině. Mimoto žalobce měl možnost přestěhovat se do jiné části státu svého původu, přičemž skutkové tvrzení žalobce, že by místo jeho pobytu osob, které jej ohrožují, zjistily zneužitím údajů v evidenci obyvatelstva, je ryze hypotetické. Ochrana v jiné části země žalobcova původu splňuje minimální standard ochrany lidských práv a žalobci nebránilo nic ani v tom, aby se znovu obrátil na tamní státní orgány.

Krajský soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání, protože v projednávané věci se má za to, že žalobce i žalovaný s rozhodnutím o věci samé bez nařízení jednání souhlasí (§ 51 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce učinil prohlášení o mezinárodní ochraně dne 9. 8. 2013. Podáním ze dne 12. 8. 2013 požádal o udělení mezinárodní ochrany. Za důvod podání žádosti žalobce označil strach o život, kdyby se vrátil do země původu, protože jej ohrožuje mafie. Z Ukrajiny sice vycestoval už v roce 1998, avšak dozvěděl se, že se osoby, které jej ohrožovaly a kvůli nimž Ukrajinu opustil, po něm stále ptají. Při pohovoru o podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany konaném dne 21. 8. 2013 žalobce uvedl, že z Ukrajiny po výhrůžkách mafie odejel již v roce 1997. Výhrůžky navazovaly na požadavek, aby odváděl pětinu z tržeb získaných svou podnikatelskou činností. Žalobce jej odmítl a oznámil věc tamní policii, která však pouze sepsala protokol a jinak zůstala nečinná. Nato vyděrači použili násilí a vyhrožovali žalobci i zbraní. Žalobce se tedy rozhodl Ukrajinu opustit. Asi po dvou měsících se tam vrátil, ale ze stejného důvodu znovu napadli žalobcova společníka v podnikání, a proto oba Ukrajinu v roce 1998 opět opustili. Při odjezdu žádné potíže neměl, ale na do země svého původu se již nevrátil. Je si vědom toho, že v tuzemsku pobýval nelegálně. Žalovaný rozhodnutím napadeným žalobou v projednávané věci žalobcovu žádost

o udělení mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou. Dospěl přitom k závěru, že žalobce neuvedl žádnou skutečnost, z níž by žalovaný mohl usoudit na nebezpečí, že by byl žalobce v zemi svého původu vystaven pronásledování z důvodů, které jsou významné z hlediska udělení azylu. V tuzemsku pobývá již od roku 1998. Již dvakrát bylo rozhodnuto o jeho vyhoštění, nynější žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany žalobce podal poté, co jej zadržel policejní orgán. O azyl tedy nežádal bezprostředně poté, co k tomu měl příležitost, a proto žalovaný hodnotil žalobcův postup jako pokus o legalizaci jeho pobytu v tuzemsku (aniž by však toto hodnocení promítl do výroku rozhodnutí napadeného žalobou). Žalobcovu žádost žalovaný shledal jako zjevně nedůvodnou i při úsudku o tom, zda jde o případ zvlášť zřetele hodný, a z hlediska udělení azylu z humanitárních důvodů. V poměru k doplňkové ochraně pak žalovaný v důvodech žalobou napadeného rozhodnutí poukázal na to, že žalobce mohl využít ochrany státních orgánů země svého původu, cítil-li se ohrožen jednáním jiných osob. Pokud by tamní policie zůstala nečinná, mohl si na její postup stěžovat u veřejného ochránce práv na Ukrajině. Konečně žalovaný neshledal ani zájem na sloučení rodiny, který by odůvodňoval udělení doplňkové ochrany. Žalobou napadené rozhodnutí žalovaný doručil žalobci dne 11. 9. 2013.

Krajský soud po zjištění, že rozhodnutí napadené žalobou je způsobilé k přezkumu podle § 65 a násl. s. ř. s. a žaloba byla podána v otevřené lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, tj. před uplynutím patnácti dnů od doručení napadeného rozhodnutí žalobci, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které vydání tohoto rozhodnutí předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Třebaže žalobce v žalobních bodech žalovanému vytkl, že přehlédl azylově významné důvody, jež měl žalobce uvést v řízení před žalovaným, směřují žalobní body výlučně proti posouzení žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany z hlediska doplňkové ochrany.

Podle § 10 odst. 1 zákona o azylu se řízení o udělení mezinárodní ochrany zahajuje podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany na tiskopise uvedeném v příloze č. 1 tohoto zákona. Podáním žádosti se rozumí vyplnění tiskopisu cizincem s pověřeným pracovníkem ministerstva vnitra. Žádost o udělení mezinárodní ochrany je oprávněn podat cizinec, jenž učinil prohlášení o mezinárodní ochraně (§ 10 odst. 2 zákona o azylu).

Doplňková ochrana se podle § 14a odst. 1 zákona o azylu udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 zákona o azylu).

Podle § 2 odst. 9 zákona o azylu se původcem pronásledování nebo vážné újmy (§ 14a zákona o azylu) rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.

Žádost o udělení mezinárodní ochrany se podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.

Po nabytí účinnosti zákona č. 165/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, ve znění pozdějších předpisů, tj. od 1. 9. 2006, se institut zjevně nedůvodných žádostí zakotvený v § 16 zákona o azylu vztahuje na obě zákonem upravené formy mezinárodní ochrany, tj. azyl i doplňkovou ochranu, o jejichž udělení žadatel usiluje jednotnou žádostí o mezinárodní ochranu. Jinými slovy, žádost musí být zjevně nedůvodná, pokud jde o důvody pro udělení azylu, i zjevně nedůvodná, pokud jde o důvody pro udělení doplňkové ochrany (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2008, sp. zn. 5 Azs 60/2008).

Žalobci je třeba přisvědčit potud, že původcem pronásledování může být podle § 2 odst. 9 zákona o azylu též soukromá osoba. Okolnost, že státní orgány země jeho původu žalobce nepronásledovaly, proto sama o sobě nedostačuje k úsudku o nedostatku důvodů pro udělení doplňkové ochrany. Jednání soukromých osob však nelze bez dalšího považovat za pronásledování ve smyslu § 2 zákona o azylu, ale musí k němu přistoupit další skutečnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, sp. zn. 6 Azs 14/2010). Jednání mafie na Ukrajině by bylo možno považovat za pronásledování, pokud by se policie vůbec nesnažila stížnost žadatele vyřídit a žadatel by neuspěl se stížností na takový postup a na kriminální činnost soukromých osob u instančně nadřazených orgánů nebo u jiných orgánů povolaných k ochraně občanů. Neučinil-li žadatel pokus o zajištění své ochrany i tímto způsobem, resp. pokud nehledal pomoc opakovaně nebo u více relevantních státních nebo nevládních institucí, nelze dospět k závěru, že by jednání soukromých osob, kterému byl stěžovatel vystaven a které je nepochybně zavrženíhodné, bylo ukrajinským státem podporováno, trpěno nebo že by proti němu ukrajinské orgány nebyly schopny poskytnout adekvátní ochranu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2005, sp. zn. 3 Azs 412/2004).

V projednávané věci žalobce skutkově tvrdil, že se v roce 1997 stal předmětem výhrůžek, aby odevzdal část tržeb z jeho podnikatelské činnosti soukromým osobám. Toto jednání ohlásil spolu se svým společníkem ukrajinské policii, která o věci pořídila protokol, avšak ještě též den večer vtrhly neznámé osoby do provozovny žalobce, vyhnaly odtud hosty a žalobci i jeho společníkovi vyhrožovaly se zbraní. Žalobce se proto rozhodl Ukrajinu opustit. Vrátil se tam spolu se svým společníkem v podnikání asi po dvou a půl měsících v roce 1998, avšak neznámé osoby jeho společníka napadly a znovu mu vyhrožovaly. Již z tohoto skutkového vyličení je mimo pochybnost zřejmé, že žalobce se sice obrátil na státní

orgány země svého původu se žádostí o ochranu, avšak dříve, než mohly zasáhnout, Ukrajinu opustil. Po svém návratu se pak na ně již neobrátil, nýbrž z Ukrajiny znovu odejel, jakmile se dozvěděl o napadení svého společníka. Jinak vyjádřeno, žalobce ani v rovině vlastních skutkových tvrzení nehledal pomoc u státních orgánů Ukrajiny takovým způsobem, jaký se podle ustálených výsledků rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu považuje za nezbytný pro úsudek, že by ukrajinský stát podporoval, trpěl nebo alespoň nebyl schopen účinně zasáhnout.

Nelze rovněž přehlédnout, že skutkové okolnosti, na kterých žalobce buduje závěr o důvodech pro udělení doplňkové ochrany, nastaly (měly nastat) patnáct až šestnáct let před podáním žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Žádné další skutečnosti, které by měly nastat později, žalobce netvrdí, s výjimkou dohadů a zprostředkovaných informací o tom, že nynější stav na Ukrajině se ve srovnání s lety 1997 a 1998 ještě zhoršil, popřípadě, že se po něm ptají osoby, které mu před lety vyhrožovaly. Nadto tato skutková tvrzení žalobce zůstala v obecné rovině.

Z ustálených výsledků rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu vyjádřených například v rozsudcích ze dne 27. 10. 2005, sp. zn. 1 Azs 64/2005, ze dne 29. 12. 2005, sp. zn. 1 Azs 121/2004, ze dne 4. 10. 2006, sp. zn. 6 Azs 213/2005, ze dne 16. 2. 2005, sp. zn. 2 Azs 312/2004, ze dne 22. 7. 2010, sp. zn. 6 Azs 14/2010, a v usneseních ze dne 24. 1. 2008, sp. zn. 1 Azs 48/2007, ze dne 29. 4. 2011, sp. zn. 4 Azs 8/2011, ze dne 19. 7. 2012, sp. zn. 3 Azs 10/2012, ze dne 28. 11. 2012, sp. zn. 8 Azs 9/2012, nebo ze dne 27. 5. 2015, sp. zn. 2 Azs 52/2015, se pak dále podává, že na Ukrajině sice dochází k pronásledování osob, které má zpravidla formu vydírání nebo výhrůžek, nejedná se však o situaci, která by nebyla s pomocí státních orgánů řešitelná. To odpovídá též skutkovým závěrům žalovaného v rozhodnutí, vůči němuž směřuje žaloba v projednávané věci, pro něž si žalovaný opatřil dostatečné podklady, zejména informace Ministerstva zahraničních věcí.

Je tedy zřejmé, že v projednávané věci nebyl dán důvod pro udělení doplňkové ochrany.

Ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu je na místě využívat s maximální obezřetností a omezit jeho aplikaci pouze na případy, kdy je podaná žádost o udělení mezinárodní ochrany skutečně zcela zjevně neoprávněná (k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2014, sp. zn. 3 Azs 25/2014). Vzhledem k tomu, že důvody uváděné žalobcem v řízení před žalovaným zcela zjevně nepředstavovaly (nemohly představovat) důvod pro udělení doplňkové ochrany, však nelze žalovanému vytýkat, že o žalobcově žádosti o udělení mezinárodní ochrany rozhodl jako o zjevně nedůvodné postupem podle § 16 odst. 1 zákona o azylu.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému, kterému by jinak jako úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení, jejichž náhradu by mohl žádat, nevznikly.

Usnesením ze dne 19. 9. 2013, č. j. 49 Az 62/2013-10, soud žalobci postupem podle § 35 odst. 8 s. ř. s. ustavil zástupcem advokátku. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Výše odměny a hotových výdajů za zastupování advokátkou

činí v projednávané věci celkem 6.800 Kč (dva úkony právní služby po 3.100 Kč podle § 7 bod 5 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a to převzetí zastoupení a doplnění žaloby ze dne 11. 10. 2013, a dva režijní paušály po 300 Kč).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

V Praze dne 5. srpna 2015

JUDr. Dalila Marečková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost:
Božena Kouřimová